

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
"ТАТАР ДИМСКӘЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ
IV ЧАКЫРЫЛЫШ**

ЕГЕРМЕ СИГЕЗЕНЧЕ СЕССИЯ

4НЧЕ НОМЕРЛЫ КАРАРЫ

2022 елның 12 декабре

Татар Димскәе авылы

**Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының
«Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге
Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау
хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

«Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлек Советы

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).
2. Әлеге карар Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә һәм бастырып чыгарылырга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**«Татар Димскәе авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы**

Л. А. Хәбирова

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы "Татар Димскәе авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

1 Статья. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы (алга таба-депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутат тарафыннан үз хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының (алга таба-«Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы) эше башланган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутат вәкаләтләре срогы «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) Үз теләгәң белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән;

4) суд тарафыннан билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы җирле үзидарә органнарына сайланьрга, чит дөүләтнең гражданлыгы (гражданлыгы) булу яисә Россия Федерациясе гражданының чит ил дөүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланьрга хокукы чит ил гражданы булу хокукына ия, башкасы Россия Федерациясенәң халыкара килешүе белән каралмаган булса;

8) сайлаучыларны карау;

9) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аның альтернатив гражданлык хезмәтенә юлламалар;

11) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә һәм тьюларны үтәмәү;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән башка очрактарда.

2. «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килгән чорда барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн-әлегә гаризаның «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына керү көне.

4 Статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы, шулай ук үз вәкаләтләргә вакытында файдалана торган күкрәк билгесе булган таныклыгы бар.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат, «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очрактардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 Статья. Депутат эшчәнлеген формалары

1. Депутат эшчәнлеген формалары булып тора:

а) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә катнаш у;

б) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләргә эшендә катнашу;

в) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы каравына «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәҗәгатен юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнарның хокуклары бозылуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән мөрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәргә эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда башкарылырга мөмкин.

7 Статья. Депутатның «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә катнашуы

1. Депутат шәхсән үзе «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә катнаша.

2. Депутат «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрен уздыру вакыты һәм урыны, карап тикшерүгә кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

«Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә катнаша алмаганда, депутат бу хакта «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Рәисенә алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокукы:

1) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советында комиссиягә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан оештырыла торган «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затлар органнарын һәм кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикерләп әйтәргә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының хокукый актлары проектларын кертәргә;

5) көн тәртибе, каралучы мәсьәләләргә карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр, карарлар проектларына һәм «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының башка актларына төзәтмәләр кертәргә;

6) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын, "Татар Димле авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Советына хисаплы яисә контроль астында булган теләсә кайсы органның яки вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;

7) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә аның фикеренчә иҗтимагый әһәмияткә ия гражданныр мәрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәренчә нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләре беркетмәләренчә эчтәлегә белән танышу.

4. Депутат тарафыннан «татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә шәхси катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша ала, тәкъдимнәр кертә, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карарларының «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге органнарының һәм вазыйфаи затларының, "Татар Димскәе авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге чикләрендәге милек-аларның оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан үтәләшен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы яисә аның комиссиясе хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә депутат таләбе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә, «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә, аларның составына керүче мәсьәләләр буенча мөрәҗәгать итәргә хокуклы компетенция.

2. Депутат таләбе-депутатның «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары белән депутат таләбе итеп таныла торган мөрәҗәгәте. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язмача кертелә һәм «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессиясендә игълан ителә.

3. Җирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе аңа язмача җавап бирергә тиеш 30 көннән дә соңга калмыйча яисә «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән башка вакыттан да соңга калмыйча. Җавап орган җитәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Запрос инициаторы сорауда куелган сорауларны карап тикшерүдә турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторы алдан, ләкин сорауны карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Җирле үзидарә органын, җирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесен «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән вакытка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарның үтәләше турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате булып депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукий формасына бәйсез оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйлә мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатында мөрәжәгать итүе санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Депутат мөрәжәгатьләрен дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукий формасына һәм ижтимагый берләшмәләренә карамастан оешмалар тарафыннан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап, асылда, мөрәжәгәттә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча булырга тиеш һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазифаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләренә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләренә дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларның исемлегә һәм аларны бирү тәртибе «Татар Димскәе авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы тарафыннан билгеләнә.

Депутатның ачык чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенәң жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. «Татар Димскәе авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен булдырыла торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен тәзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегә тәртибе «Татар Димскәе авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәэмин итүче барлык хокукларга да ия.

2. «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутатның сайлау округындагы эше, «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының, аның органнарының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турындагы хәбәр тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка үз эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программалары үтәлеше, депутатның тәнкыйть сүзләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнарны, муниципаль берәмлекләренә вәкилләклә органнарының эш практикасын, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә булышлык итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфаи затларны кабул итү хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләренә, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләренә вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукынан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйлә мәсьәләләр буенча закон тарафыннан сакланылмый торган яшерен мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген башкарган Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, «Татар Димскәе авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгәтләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) сайлаучыларны даими, ким дигәндә айга бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйsez рәвештә гражданны, оешмалар мәрәжәгәтләрен вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында елына ким дигәндә бер тапкыр очрашуларда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә чикләүләрен үтәргә;

7) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм башка закон белән саклана торган серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны таратмаска;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы

йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, «Татар Димскәе авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән үзенә йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутатның хокукы юк:

1) эшмәкәрлек белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

2) коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очраклардан кала:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яки башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында булдырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының съездында (конференциясендә) яки гомуми җыелышында катнашудан тыш, милекчеләр ширкәтләре) Татарстан Республикасы Президентының алдан хәбәр итүеннән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренең бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә төкәдим итү» темасына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты утырышы;

г) оешманың идарә һәм ревизия комиссиясе органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә төкәдим итү, аны гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль берәмлек булып тора, оешманың муниципаль берәмлеге исемнән оештыру вәкаләтләрен башкару тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчасы хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы Депутат гражданлык административ яисә жинаять эше яисә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил сыйфатында катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын, шул исәптән, катгый үтәргә тиеш:

1) «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы сессияләрендә билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башкаларның фикеренә карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә, депутатларның, вазыйфаи затларның һәм депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйлә менәсәбәтләргә кәргән башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм граждандарга хөрмәт күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлеге белән бәйлә булмаган максатларда, аңа депутат вәкаләтләре үтәләше белән бәйлә билгеле булган белешмәләренә, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсә, таратмаска һәм кулланмаска;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм граждандар эшчәнлегенә аның шәхсән яки якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

6) мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яки китерә торган вазыйфаларны башкаруда шәхси кызыксыну барлыкка килгәндә-бу хакта «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары белән расланган тәртиптә «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, «Татар Димскәе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алынганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыннары, багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, язышулар вакытында оператив-эзләү чаралары үткәргәндә депутат хокукларының гарантияләре, алар кулланыла торган документлар булган элемент чаралары федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы чыккач, тиешле башка гамәлләр өчен җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында хурлау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый .